

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΑΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΤΑΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΑΣ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ.

Διὰ θαύματα καὶ μίαν ἀνήκουστον ἀδικοκρισίαν καθιστορεῖ ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα πράξις τῶν θεοφόρων ἀποστόλων. Πρῶτον θαῦμα ὁ διωγμὸς τοῦ δαίμονος, ὅστις ἐπλάνα τοὺς δυστυχεῖς καὶ τρισαθλοὺς ἀνθρώπους, τοὺς κατοικοῦντας τὴν τῶν Φιλίππων χώραν· δεύτερον, ὁ σεισμὸς τῆς γῆς, ὅστις ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἵνα ἐξέλθωσιν οἱ ἀθῶοι καὶ δέσμιοι ἀπόστολοι, οἱ ἐν αὐτῇ κατακλεισθέντες· ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ τῶν ἀποστόλων ἄλογος καὶ θηριώδης ἀπόφασις τῶν ἀρχόντων,

θαῦμά ἐστιν, οὐχὶ τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τῆς ἀμέτρου κακίας τῶν ἀνθρώπων. Ὅστις μετὰ προσοχῆς ἀκούσει τὴν ἐρμηνείαν τῆς ἀναγνωσθείσης ἱστορίας, ἐκεῖνος, ἐκ μὲν τοῦ πρώτου θαύματος μαθόντων πόση καὶ ποία ἐστὶν ἡ πεπονηθευμένη τῶν δαιμόνων τέχνη, προσέχει, ἵνα μὴ ὑπ' αὐτῶν πλανᾶται· ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου, βλέπων τὴν ἀνύσρακτον τοῦ θεοῦ πρόνοιαν, τὴν ὑπεράσπιζουσαν τοὺς τὴν ἀρετὴν ἐργαζομένους ἀποσόλους, ἐλπίζει τὴν θεῖαν ὑπεράσπισιν, ὅταν πράττη τῆς ἀρετῆς

τὰ θεάρεστα ἔργα· ἐκ δὲ τοῦ τρίτου, ἀκούων πόσον ἐμπαθῶς καὶ ἀδίκως κατεκρίθησαν οἱ θεῖοι ἀπόστολοι ὑπὸ τῶν ἐν Φιλίπποις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν, ἀπέχει ἀπὸ πάσης παραλόγου καὶ ἐμπαθοῦς ἀδικοκρισίας.

Πραξ. 16.
16.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγένετο, πορευομένων ἡμῶν τῶν ἀποστόλων εἰς προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος, ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη.

Πραξ. 15.
40.
16. 3. 9.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐλθόντες εἰς τὴν Μακεδονίαν κατὰ τὸ ὄραμα, ὃ εἶδεν ὁ Παῦλος, διέτριβον τινὰς ἡμέρας εἰς τὴν Φιλίππων πόλιν· μετ' αὐτῶν δὲ ἦν καὶ ὁ ταῦτα καθισορῶν θεῖος Λουκᾶς. Τοῦτο δὲ φανερόν ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων αὐτοῦ.

Πραξ. 16.
17.

« Πορευομένων, λέγει, ἡμῶν τῶν ἀποστόλων, » καὶ κατωτέρω, « τῷ Παύλῳ, » καὶ ἡμῖν. » Ποῖος δὲ ἦν ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐπορεύοντο οὗτοι οἱ ἀπόστολοι ἵνα προσευχηθῶσι; Τόπος ἦν ἔξω τῆς πόλεως,

Αὐτ. 13

πλησίον τοῦ ἐκεῖ ποταμοῦ. « Τῆ τε ἡμέρα » τῶν σαββάτων, λέγει ὁ ἱστορικός, ἐξήλαθον ἐξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμόν, οὗ ἐνομιζέτο προσευχὴ εἶναι. » Συνήρχοντο δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἔξω τῆς πόλεως, ἴσως ἐπειδὴ οἱ ἐν Φιλίπποις κατοικοῦντες Ἕλληνες οὐ συνεχώρουν αὐτοῖς, ἵνα ἔχωσι τόπον

συναγωγῆς ἐνδον τῆς πόλεως. Τί δὲ ἐστὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνος, τὸ ἐν τῇ παιδίσκῃ; Πύθιος ἢ Πύθων ἐλέγετο ὁ Ἀπόλλων, ὁ ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν θεὸς νομιζόμενος· τοῦτο τὸ εἶδωλον, τὸ εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς βωμόν, ὑπὸ γυναικῶν ὑπηρετεῖτο, αἵτινες ὠνομάζοντο Πυθίαι· ἐν τούτῳ δὲ τῷ βωμῷ λάκκος ἦν, καὶ πλησίον τοῦ λάκκου, τραπέζιαν, Τρίπους λεγόμενον, ὡς ἔχον τρεῖς πόδας· καὶ ἐν μὲν τῷ τραπέζιῳ ἐκάθητο ἡ Πυθία, ἐκ δὲ τοῦ λάκκου πνεῦμα πονηρὸν ἐξερχόμενον, καὶ εἰς αὐτὴν εἰσερχόμενον, ἐδαιμόνιζεν αὐτήν· ὅθεν αὐτῇ μὲν ἔλυε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, τὸ δὲ χρῶμα τοῦ προσώπου αὐτῆς ἠλλοιοῦτο, ἀφριζε δὲ τὸ στόμα, καὶ ὡς καταμεμεθυσμένη ἐλάλει τῆς μαντείας τὰ λόγια· ἐκ τούτου οὖν πᾶν δαιμόνιον μαντευτικὸν ἐλέγετο πνεῦμα Πύθωνος· ὅταν οὖν οἱ ῥηθέντες ἀπόστολοι ἐπορεύοντο εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τῆς προσευχῆς, ἵνα οὐ μόνον προσευχηθῶσι, ἀλλὰ καὶ ἵνα διδάξωσι καὶ ἐπιστρέψωσι τοὺς ἐκεῖ συναθροισμένους, τότε ἀπήνησεν αὐτοῖς μία δούλη, ἥτις εἶχε τὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνος, καὶ ἐμάντευε, διὰ δὲ τῆς μαντείας πολὺ κέρδος ἔφερεν εἰς τοὺς δεσπότας αὐτῆς.

ὄρα τὸν
Οἶκον.
Αὐτ.

Αὐτ. 14,
15.

Πραξ. 16.
17.

Αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζε λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσιν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.

Αὐτὴ ἡ δεσδαμονισμένη δούλη ἀκολουθοῦσα ὀπίσω τοῦ Παύλου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἀποστόλων, ἐκραύγαζε μεγαλοφώνως, λέγουσα περὶ αὐτῶν· οὗτοι ο ἄνθρωποι εἰσὶ δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, κηρύττουσι δὲ καὶ δηλοποιοῦσιν ἡμῖν τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας. Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ ὁ διάβολος, ὁ πατὴρ τοῦ ψεύδους, ἐκήρυττε ταύτην τὴν ἀλήθειαν; πῶς δὲ οὐκ ἐφοβεῖτο, μήπως οἱ ταῦτα ἀκούοντες πιστεύσωσιν εἰς τὸ ἀποστολικὸν κήρυγμα; Ἀληθῶς ὡμολόγησεν αὐτὸς φωνῇ μεγάλῃ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶν υἱὸς θεοῦ καὶ θεός.

Μάρκ. 5. 7. « Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὀρκίζω σε τὸν θεὸν μὴ με βασανίσῃς. Ἀλλ' ἠναγκάσθη τοῦτο ποιῆσαι ὑπὸ τοῦ προστάγματος τοῦ Ἰησοῦ·

Ἄποκ. 16. « ἔλεγε γὰρ αὐτῷ· ἐξέλθε τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. » Ποία δὲ ἀνάγκη ἐβίασεν αὐτόν, ἵνα μαρτυρήσῃ ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἦσαν δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, καὶ ἐδίδασκον τῆς σωτηρίας τὰ μαθήματα; Οὐδεμίαν εἶχεν ἀνάγκην, ἀλλὰ τέχνην μετέηθε πανουργοῦ καὶ δολερωτάτην· αὐτὸς ἔστησε διπλὴν παγίδα, ἐλπίζοντας, ὅτι διὰ τῶν τοιούτων ἐπαίνων, ἤτοι ὑποσκελισθήσονται οἱ ἀπόστολοι ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας καὶ ὑπερηφανείας, ἢ ἀναγκασθήσονται διώξαι αὐτόν ἐκ τῆς δούλης· καὶ οὕτως ὀργισθέντες οἱ κύριοι αὐτῆς διὰ τὴν τοῦ κέρδους αὐτῶν ἀπώλειαν, ἐπιβουλεύσουσι τὴν ζωὴν αὐτῶν· ἡ τοιαύτη δὲ ἐλπίς ἐδίωξεν ἐξ αὐτοῦ τὸν φόβον τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἀκούοντων τὴν ὑπ' αὐτοῦ κη-

ρυττομένην ἀλήθειαν. Βλέπομεν δὲ εἰς τὰ ἐφεξῆς ἱστορούμενα, ὅτι ἠκολούθησε τὸ δεύτερον. Σὺ δὲ σημείωσον πῶς αὐτὸς ὁ σατανᾶς, ὡς εἶπεν ὁ Παῦλος, « Μετασχῆματιζέται εἰς ἄγγελον φωτός » καὶ κηρύττει τὴν ἀλήθειαν, οὐχ ἵνα ἀφελήσῃ, ἀλλ' ἵνα βλάβῃ τοὺς ἀκούοντας.

Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας· διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι, εἶπε· παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξέλθειν ἀπ' αὐτῆς· καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

Οὐ μίαν μόνην, ἀλλὰ πολλὰς ἡμέρας ἡ δούλη ἐκείνη ἐποίει τοῦτο, ἡγοῦν ἐκραζεν ὀπισθεν τῶν ἀποστόλων, λέγουσα· « Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου » εἰσὶν, ὅτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. » Ἀλλ' ὁ Παῦλος, εἴτε ἐπειδὴ πρόβλεπεν ὅσας ἐπιβουλάς ἐμελλε πράξαι κατ' αὐτοῦ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀποστόλων ὁ δαίμων, διωχθεὶς ἐξ ἐκείνης τῆς παιδίσκης, εἴτε ἵνα μὴ φανῇ, ὅτι ζητεῖ ἀφορμὰς τοῦ δοξάζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰ θαύματα, οὐκ ἐδίωξε κατ' ἀρχὰς εὐθὺς τὸ δαιμόνιον. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ ἐπέμενε πειράζον, διαπονηθεὶς ὁ Παῦλος, ἡγοῦν ἐνοχληθεὶς, καὶ βαρέως φέρων τὸν τοιοῦτον πειρασμόν, ἐπιστρέψας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν παιδίσκην, εἶπε πρὸς τὸ πονηρὸν πνεῦμα· « Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι

2. Κορ. 11. 14.

Περ. 16. 18.

Περ. 16. 17.

» τι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα ἐξέλθῃς ἀπ' αὐτῆς. »
 Καὶ ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ Παῦλος, ὁ δὲ δαίμων
 φρίζας τὴν δύναμιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, καὶ ὑπακούσας εἰς τὸ παράγγελμα,
 εὐθὺς ἐξῆλθεν, ὡ τοῦ θαύματος, ἀπὸ τῆς
 παιδίσκης, καὶ ἐλευθέρωσεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς
 δαιμονικῆς αὐτῷ πλάνης καὶ τυραννίας·
 ἐπληρώθη δὲ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἡ προφη-
 τεία ἢ περὶ τῶν εἰς αὐτὸν πιστευσάντων.

Ματθ. 16.
 17. « Σημεῖα δὲ, εἶπε, τοῖς πιστεύουσι ταῦτα
 » παρακολουθήσει, ἐν τῷ ὀνόματί μου δαι-
 » μόνια ἐκβαλοῦσιν. »

Ματθ. 16.
 14. Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς, ὅτι
 ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐ-
 τῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ
 τὸν Σίλαν, εἴλκυσαν εἰς τὴν ἀγο-
 ρὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας.

Ἀφ' οὗ ἐξῆλθε τὸ δαιμόνιον ἀπὸ τῆς
 δούλης, ἔπαυσαν αἱ μαντεῖαι· διότι οὐκ
 αὐτῇ, ἀλλ' ὁ δαίμων δι' αὐτῆς ἐμάντευεν.
 Ἰδόντες οὖν οἱ δεσπότες αὐτῆς, ὅτι ἔπαυσεν
 ἡ ἐλπίς τοῦ κέρδους, τοῦ διὰ τῆς μαντείας
 τῆς δούλης αὐτῶν προξενουμένου, ἔργι-
 σθέντες καὶ ἐκδίκησιν ὠδινήσαντες, ἴσως
 δὲ καὶ ἐλπίσαντες, ὅτι, ἐὰν ἀποκτείνωσι
 τοὺς ἀποστόλους, πάλιν ἡ δούλη αὐτῶν
 μαντεύει, πιάσαντες τὸν Παῦλον καὶ τὸν
 Σίλαν ὡς ἀρχηγούς τοῦ ἔργου, ἔσειρον αὐ-
 τοὺς εἰς τὴν ἀγορὰν, ὅπου κατὰ τὴν τότε
 συνήθειαν ἐκάθοντο οἱ ἄρχοντες κρίνοντες
 τὸν λαόν.

Ματθ. 16.
 20. 21.

Καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς

στρατηγοῖς, εἶπον· Οὗτοι οἱ ἄνθρω-
 ποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν,
 Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες· καὶ καταγγέλ-
 λουσιν ἔθνη, ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν πα-
 ραδέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαῖοις
 οὔσι.

Κατὰ τίνα λόγον οἱ τὴν Φιλίππων πόλιν
 κατοικοῦντες ἔλεγον, ὅτι εἰσὶ Ῥωμαῖοι·
 Ἡ πόλις τῶν Φιλίππων ὑπὸ Φιλίππου μὲν
 τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως ἐκτίσθη, καὶ
 ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν· ὅτε δὲ οἱ
 Ῥωμαῖοι κύριοι ἐγένοντο τῆς Ἑλλάδος, ^{ὅρα τὴν}
 ἀπέστειλαν ἐκεῖ ἐκ Ῥώμης ἀποικίαν· ^{Καὶ μ. αὐτ.}
 δύο δὲ ἦσαν τὰ τῶν ἀποικιῶν εἶδη παρὰ
 Ῥωμαῖοις· ἡ μὲν συνίστατο εἰς τόπον ἢ
 ἀπ' ἀρχῆς ἔρημον, ἡ μετὰ ταῦτα ἐρημι-
 θέντα· ἡ δὲ ἐστέλλετο ἐν αὐταῖς ταῖς πό-
 λεσιν, ὅπου στρατιῶται καὶ τινες ὑπήκοοι
 αὐτῶν κατ' ὤκουν· ἡ πόλις δὲ τῶν Φιλίπ-
 πων ἀποικία ἦν Ῥωμαίων τοῦ δευτέρου
 εἶδους· ἠὔξησε δὲ αὐτὴν πρῶτον μὲν Ἰού-
 λιος ὁ Καῖσαρ, ἔπειτα δὲ καὶ ὁ Αὐγούστος·
 ἐκ τούτου ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος τὰ νο-
 μίσματα ταύτης τῆς πόλεως ἐπεγράφοντο
 οὕτω· Κολωνίας Ἰουλίας Αὐγούσης Φιλιπ-
 πησίας. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἱερός Λουκᾶς
 ταύτην τὴν πόλιν ὠνόμασε διὰ τοῦ Ῥω-
 μαϊκοῦ ὀνόματος Κολωνίαν, ἡγουν ἀποι-
 κίαν. « Ἐκεῖθ' ἐν τε, εἶπεν, εἰς Φιλίππους, ^{Ματθ. 16.}
 » ἡτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακε- ^{12g}
 » δονίας πόλις, Κολώνια. » Διὰ τοῦτον οὖν
 τὸν λόγον οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἔλεγον, ὅτι

Πραξ. 16.
37.
22, 3, 25

εἰσι Ῥωμαῖοι· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ ὁ Παῦλος ἔλεγεν ἑαυτὸν Ῥωμαῖον, κἂν Ἰουδαῖος ᾦν τὸ γένος, καὶ ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας γεγεννημένος. Στρατηγούς δὲ λέγει ὁ ἱερός ἱστορικός ἐκείνους, οὓς ἀνωτέρω ὠνόμασεν ἄρχοντας, καθότι οἱ αὐτοὶ εἶχον καὶ τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν στρατιωτικὴν ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν· παρασήσαντες δὲ οἱ κύριοι τῆς παιδίσκης τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν ἐνώπιον αὐτῶν, εἶπαν πρὸς αὐτούς· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν Ἰουδαῖοι, ταραττοῦσι δὲ τὴν πόλιν ἡμῶν κηρύττοντες συνηθείας, ἃς ἡμεῖς οὐδὲ δεχθῆναι οὐδὲ ἐκπληρῶσαι ἔχομεν ἐξουσίαν, ἐπειδὴ ἐσμὲν Ῥωμαῖοι.

Πραξ. 16
22.

23.

24.

Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, ἐκέλευον ῥαβδίσειν. πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς. Ὃς παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτούς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον.

Βλέπε κρίσιν ἀδικῶν καὶ βάρβαρον τιμωρίαν· οἱ μὲν κύριοι τῆς παιδίσκης ἐγκαλοῦσιν ἐνώπιον τῶν στρατηγῶν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, ὡς ταραξίας καὶ

στασιαστάς· οἱ δὲ στρατηγοὶ οὐδὲ ἀπολογία ζητοῦσι παρὰ τῶν ἐγκαλεσθέντων, οὐδὲ ἐξετάζουσιν οὐδόλως, ἐὰν ἀληθῆς ὑπάρχη ἢ κατηγορία· πρὸς ταῦτοις βλέπουσιν, ὅτι ὁ ὄχλος συνεπέστη κατ' αὐτῶν, ἦγουν ὄλον ἐκεῖνα τῆς ἀγορᾶς, τὸ πλῆθος ὡς ῥαγδαία χάλαζα, ἔπεσον ἅμα ἐπὶ τοὺς δικαζομένους ἀποστόλους· οὐ μόνον δὲ οὐκ ἐμποδίζουσι τὴν τοιαύτην δημεγερσίαν καὶ χειροδικὴν τὴν ἐνώπιον αὐτῶν γινομένην, ἀλλ' αὐτοὶ ἰδίαις χερσὶ διὰ περισσοτέραν τῶν κρινομένων αἰσχύνην καὶ καταδικὴν, περιρρήξαντες, τουτέστι σχίσαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, προστάττουσιν, ἵνα ῥαβδίσωσιν αὐτούς, κἂν δὲ ἐπὶ πολλοῦ σφοδρῶς αὐτοὺς ἐῤῥάβδισαν, ὁμῶς οὐκ ἐχόρτασαν, ἀλλ' ἔβαλον αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν, παραγγείλαντες εἰς τὸν δεσμοφύλακα, ἦγουν εἰς τὸν φυλάττοντα τοὺς δεσμίους, ἵνα μετὰ πάσης ἀσφαλείας φυλάττη αὐτούς· ἐπειδὴ δὲ τοιαύτην παραγγελίαν ἔλαβεν ὁ δεσμοφύλαξ, φοβούμενος, μήπως τὴν νύκτα φύγῃσιν οἱ ἐγχειρισθέντες αὐτῷ ἀπόστολοι, προσέθετο τιμωρίαν ἐπὶ τιμωρίᾳ, ἔβαλε δηλονότι αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν καὶ ἐπομένως σκοτεινότεραν φυλακὴν, τοὺς δὲ πόδας αὐτῶν ἐκλείσει καὶ ἠσφάλισεν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, τὸ λεγόμενον ποδοκάκη καὶ ξυλοπέδη.

Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεόν· ἐπηκραῶντο δὲ αὐτῶν αἰδέσμιοι.

Πραξ. 16
25.

Ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ φυλακῇ κατακείμενοι οἱ παμμακάριστοι ἀπόστολοι, τετραυματισμένοι, δεδεμένοι τοὺς πόδας εἰς τὸ ξύλον, καὶ ὁμως οὐκ ἀμελοῦσι τῆς προσευχῆς τὸ ἔργον· παράδειγμα τοῦτο ὠφελιμώτατον, διδάσκον ἡμᾶς, ἵνα καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θλιβερωτάτας περιστάσεις καὶ ἀνάγκας ἡμῶν προσευχώμεθα, εὐχαριστίαν προσφέροντες εἰς τὸν θεόν· προσεύχονται δὲ οἱ ἀπόστολοι ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ μεσονυκτίου διὰ τῆς ὥρας τὸ ἥσυχον· ἐκ δὲ τῆς πολλῆς πρὸς θεὸν ἀγάπης, οὐχὶ μυστικῶς, ἀλλὰ ἐκφώνως, ὥς ἤκουον τὴν προσευχὴν αὐτῶν οἱ δέσμιοι οἱ ἐν τῇ αὐτῇ φυλακῇ εὐρισκόμενοι. Προσεύχονται οὐχὶ ἐκδίκησιν ζητοῦντες παρὰ θεοῦ κατὰ τῶν ἀδίκως τιμωρησάντων αὐτούς, οὐδὲ λύτρωσιν ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ τῆς φυλακῆς, οὐδὲ ἰατροίαν τῶν πληγῶν αὐτῶν, ἀλλ' ὕμνους καὶ δοξολογίας προσφέροντες εἰς τὸν θεόν. « Προσευχόμενοι, λέγει, ὕμνου » τὸν θεόν, » τὸν καταξιώσαντα αὐτούς ταῦτα παθεῖν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ, καθὼς καὶ ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀπόστολοι, ὅτε ἔδειραν αὐτούς ἐν τῷ τῶν Ἰουδαίων συνεδρίῳ. « Ἐπορευόντο, λέγει, χαίροντες ἀπὸ προ- » σώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνό- » ματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆ- » ναι. » Κἀν δὲ ὕμνολογία καὶ οὐχὶ δέησις ἦν τῶν ἐν τῇ φυλακῇ ἀποστόλων ἢ προσευχῇ, ἔδειξεν ὁμως θαῦμα εἰς ἀπολύτρωσιν αὐτῶν ὁ θεός, ὅστις οἶδεν ὧν χρεῖαν ἔχομεν πρὸ τοῦ ἡμᾶς αἰτῆσαι.

Ἄφνω δὲ σεισμός ἐγένετο μέγας, ^{πρ. α. 16.} ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ ^{26.} δεσμοτηρίου· ἀνεώχθησάν τε παρα-
χοῖμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων ^{27.} τὰ δεσμὰ ἀνέθη. Ἐξυπνος δὲ γε-
νόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀ-
νεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
σπασάμενος μάχαιραν, ἔμελλεν ἐ-
αὐτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέ-
ναι τοὺς δεσμίους.

Ἴδου τὸ θαῦμα τοῦ θεοῦ· σεισμός αἰφνί-
διος, καὶ τοσοῦτον μέγας καὶ ἰσχυρός, ὥς ἐ-
σαλεύθησαν τῆς φυλακῆς τὰ θεμέλια, ἤ-
νοιξαν δὲ εὐθὺς καὶ πᾶσαι τῆς φυλακῆς αἱ
θύραι, καὶ ἐλύθησαν τὰ δεσμὰ πάντων, ὅσοι
ἦσαν ἐκεῖ δεδεμένοι· ἐξυπνήσας δὲ ὁ δε-
σμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν τὰς θύρας τῆς φυλα-
κῆς ἀνεωγμένας, ἐνόμισεν ὅτι ἔφυγον οἱ
δέσμιοι. Ἴνα οὖν φύγῃ τὴν τιμωρίαν, τὴν
περιμένουσαν αὐτὸν διὰ τὴν φυγὴν τῶν
δεσμίων, ἐκβαλὼν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ
τῆς μαχαιροθήκης, ἔμελλε θανατῶσαι ἑαυ-
τόν. Ὁ σεισμός ἐσάλυσε τῆς φυλακῆς τὰ
θεμέλια, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας αὐτῆς· τίς
δὲ ἔλυσε τὰ δεσμὰ τῶν δεσμίων; ἢ τῶν
δεσμῶν λύσις οὐκ ἔστι τοῦ σεισμοῦ ἀποτέ-
λεσμα, ἀλλὰ τῆς θείας δυνάμεως ἔργον·
φανερὸν οὖν ἐστίν, ὅτι οὐχὶ ἐν, ἀλλὰ δύω
θαύματα ἐγένοντο, ὁ σεισμός, καὶ τῶν δε-
σμῶν ἡ λύσις.

πρ. α. 5.

41.

Ματθ. 6.
8.

Πραξ. 19
28.

Ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων· μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἐσμὲν ἐνθάδε.

Ἀκούεις ἀνεξικακίας καὶ ἀληθινῆς ἀγάπης καὶ εὐεργεσίας τῶν ἐχθρῶν παράδειγμα κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου; Ἀγωνίζεται ὁ Παῦλος ἵνα φυλάξῃ τὴν ζωὴν τοῦ δεσμοφύλακος, ὅστις πρὸ ὀλίγου ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν σκοτεινότεραν φυλακὴν, καὶ ἔδεσε τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς τὸ ξύλον· διὰ τοῦτο μετὰ μεγάλης φωνῆς ἐφώνησε, λέγων πρὸς αὐτόν· μηδὲν κακόν πράξης κατὰ σεαυτοῦ, διότι οὐδεὶς τῶν δεσμίων ἐφυγεν, ἀλλὰ πάντες ἔωδε ἐσμὲν· ὁ Παῦλος ἔνδον τῆς φυλακῆς, ὁ δεσμοφύλαξ ἔξω· σκότος ἔσω τὸ τῆς ἐσωτέρας φυλακῆς, σκότος ἔξω τὸ μεσονυκτικόν, πῶς οὖν ὁ Παῦλος εἶδε τὸν δεσμοφύλακα ἐκβάλλοντα τὴν μάχαιραν ἵνα θανατωθῇ; καὶ πόθεν κατενόησε τὴν ὑποψίαν τοῦ δεσμοφύλακος περὶ τῆς τῶν δεσμίων φυγῆς; Διὰ τοῦ φωτός τῆς χάριτος τοῦ παναγίου πνεύματος καὶ εἶδε τί ἐπραττε, καὶ ἐγνώρισε τί ἐμελέτα, καὶ τί

Πραξ. 13
9.
Παλμ. 96
11.

ἐσυλλογίζετο ὁ δεσμοφύλαξ· «Φῶς δικαίους διαπαντός· φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ.»

Πραξ. 16
29. 30.

Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος, προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλα. Καὶ προαγαγὼν αὐτούς ἔξω, ἔφη· κύριοι, τί με δεῖ ποιῆσαι, ἵνα σωθῶ.

Ἀκούσας ὁ δεσμοφύλαξ τοῦ Παύλου τὰ

λογία, ἔλαβε θάρρος· ἵνα δὲ πληροφόρηθῇ, ὅτι οὐκ ἔφυγον οἱ δέσμοι, ἐζήτησε λαμπάδας, καὶ λαβὼν αὐτάς, ἐπήδησεν ἔνδον τῆς φυλακῆς. «Καὶ ἔντρομος, λέγει, γενόμενος.» Ὁ σεισμός προεξένησεν αὐτῷ τὸν φόβον καὶ τὸν τρόμον· ἀλλὰ πόθεν εὐθύς τόσην εὐλάβειαν ἔδειξε πρὸς τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, ὥστε ἔπεσε ἐνώπιον αὐτῶν; «Προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλα.» Πῶς δὲ νῦν οὐ φοβεῖται τοὺς στρατηγούς, ἀλλ' ἐξάγει ἐκ τῆς φυλακῆς ἐκείνους, οὓς πρὸ ὀλίγου ἔβαλεν εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ ἠσφαλίσατο τοὺς πόδας αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον; διὰ ποῖον λόγον ἀφιεροῖ εἰς τὴν σύμβουλήν αὐτῶν πᾶσαν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ τὴν ἐλπίδα, ἐρωτῶν αὐτούς, τί πρέπων ἐστίν, ἵνα πράξῃ, ὅπως ἂν σωθῇ; «Καὶ προαγαγὼν αὐτούς ἔξω, ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ ποιῆσαι, ἵνα σωθῶ; Αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου.» Ἐξυπνίσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου σεισμοῦ, εἶδεν ἀνεωγμένας τῆς φυλακῆς τὰς θύρας, καὶ λελυμένα τῶν δεσμίων τὰ δεσμά, ἤκουσε τὴν ἀνεξικακὸν καὶ εὐεργετικωτάτην φωνὴν τοῦ Παύλου, ἧτις ἤρπασεν αὐτόν ἀπὸ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου, ὅτε σπασάμενος τὴν ἑαυτοῦ μάχαιραν ἐμελλεν ἑαυτὸν θανατῶσαι, εἶδε, λέγω, θεοῦ θαύματα, καὶ ἠσθάνθη ἀρετὴν ἐπουράνιον, ὅθεν συνετρίβη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἐκλινεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς μετάνοιαν, ἡ δὲ τοῦ θεοῦ χάρις ἔφερεν εἰς αὐτόν καὶ τὸν θεῖον φόβον, καὶ τὴν εὐσεβῆ εὐλάβειαν, καὶ τὴν σωτήριον ὑπακοὴν εἰς τὰς συμβουλάς τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα.

Παλμ. 76.
10.

Πραξ. 16.
31.

32.

Οἱ δὲ εἶπον· πιστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

Κορ. 3.
11.

Ἰωάν. 3. 36.

Πρῶτον μὲν ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν σύντομα· « Πίσευσον, εἶπον, ἐπὶ τὸν Κύριον » Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. » Ταῦτα δὲ τὰ ὀλίγα λόγια περιέχουσι πάντα τὰ ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν πιστευόμενα· διότι οὐδὲν ἄλλο θεμέλιον ἔχει ἢ εἰς Χριστὸν πίστις, εἰμὴ αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. « Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐ » δεῖς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, » ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός. » Εἰς ὅσα πιστεύομεν, ἐκεῖνα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀναφέρονται, καὶ εἰς αὐτὸν θεωροῦνται, καὶ αὐτὸν ἔχουσι βάσιν καὶ στήριγμα· ὅστις δὲ εἰς αὐτὸν πιστεύει, ἐκεῖνος κληρονομεῖ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. « Ὁ πισεύων εἰς τὸν υἱόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, ὃ δὲ » ἀπειθῶν, οὐκ ὄψεται ζωὴν. » Μετὰ δὲ ταύτην τὴν σύντομον καὶ περιεκτικωτάτην διδασκαλίαν ἐλάλησαν, λέγει, τὸν λόγον τοῦ Κυρίου εἰς αὐτὸν καὶ εἰς πάντας τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ, ἤγουν κατήχησαν αὐτούς, καὶ ἐδίδαξαν τῆς παναγίας τριάδος τὰ δόγματα, τῆς θείας σαρκώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τὴν οἰκονομίαν, τῶν ἀγίων μυσηρίων τὴν ὠφέλειαν, τὴν εἰς τοὺς θεῖους νόμους ὑπακοήν. Βλέπε δὲ τὴν ἀποστολικὴν προθυμίαν, καὶ τὸν ἐνθερμον ζῆλον τοῦ Παύλου

καὶ τοῦ Σίλα· καὶ τετραυματισμένοι ἦσαν, καὶ μεγάλην εἶχον χρεῖαν ὑπηρεσίας καὶ ἀναπαύσεως, ὅτε ἐξῆλθον ἐκ τῆς φυλακῆς, ὁμῶς οὐδόλως φροντίζουσι περὶ τῆς θεραπείας τοῦ σώματος αὐτῶν, ἀλλὰ μετὰ πάσης σπουδῆς διδάσκουσι τοῦ Κυρίου τὸν λόγον.

Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτός, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν καὶ ἐβαπτίσθη αὐτός, καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα· Ἀναγαγὼν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικεὶ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τῆς νυκτός, ἐν ἣ ἐξῆλθον οἱ ἀπόστολοι ἐκ τῆς φυλακῆς, παρέλαβεν αὐτοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ὁ δεσμοφύλαξ· καὶ πρῶτον μὲν ἔπλυνε τὰ αἵματα τῶν πληγῶν αὐτῶν, ἔπειτα αὐτὸς τε καὶ πάντες οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν ὑπὲρ αὐτῶν, μετὰ δὲ ταῦτα ἠτοίμασε τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· ἠγαλλιάσατο δὲ, οὐχὶ διὰ τὰς τροφὰς τῆς τραπέζης, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς πίστεως· ἠγαλλιάσατο, ἐπειδὴ κατηξιώθη πιστεῦσαι εἰς τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν. « ἠγαλλιάσατο, λέγει, πανοικεῖ, » πεπιστευκῶς τῷ θεῷ. » Φαίνεται δὲ ἐκ τῆς ἀκολουθίας τῆς διηγήσεως, ὅτι οὐχὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλ' εἰς ἄλλον τινα τόπον,

